

LEGE

**cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele
de plăți și de decontare a instrumentelor financiare**

nr. 183 din 22.07.2016

Monitorul Oficial nr.306-313/653 din 16.09.2016

* * *

C U P R I N S

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

[Articolul 1.](#) Obiectul și scopul legii

[Articolul 2.](#) Domeniul de aplicare a legii

[Articolul 3.](#) Noțiuni principale

[Articolul 4.](#) Interdicții privind sechestrarea conturilor deschise în cadrul sistemului

[Articolul 5.](#) Acceptarea ca probă în justiție

Capitolul II

COMPENSAREA ȘI ORDINELE DE PLATĂ/DE TRANSFER

[Articolul 6.](#) Caracterul definitiv al decontărilor

[Articolul 7.](#) Utilizarea mijloacelor bănești sau a instrumentelor financiare disponibile în conturile participantului pentru îndeplinirea obligațiilor participantului față de sistem

[Articolul 8.](#) Irevocabilitatea ordinelor de plată și/sau a ordinelor de transfer

Capitolul III

PREVEDERI REFERITOARE LA PROCEDURA DE INSOLVABILITATE

[Articolul 9.](#) Momentul intentării procedurii de insolvabilitate

[Articolul 10.](#) Neretroactivitatea efectelor intentării procedurii de insolvabilitate

[Articolul 11.](#) Drepturile și obligațiile participantului la sistem

[Articolul 12.](#) Protejarea drepturilor deținătorilor de garanții față de efectele insolvabilității participantului furnizor de garanții

Capitolul IV

DESEMNAREA ȘI SUPRAVEGHEREA SISTEMELOR

[Articolul 13.](#) Autorități de supraveghere și împuternicirile acestora

[Articolul 14.](#) Cerințe privind comunicarea participanților

[Articolul 15.](#) Oferirea informațiilor

Capitolul V

DISPOZIȚII FINALE

[Articolul 16.](#) Compatibilitatea cu legislația comunitară

[Articolul 17.](#) Intrarea în vigoare

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I **DISPOZIȚII GENERALE**

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege reglementează caracterul definitiv al decontărilor în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare, efectele procedurii de insolvabilitate intentate împotriva unui participant la sistem în ceea ce privește drepturile și obligațiile care decurg din sau în legătură cu participarea sa la un sistem, precum și protejarea drepturilor deținătorilor de garanții față de efectele insolvabilității participantului furnizor de garanții.

(2) Prezenta lege are ca scop reducerea riscului sistemic asociat cu participarea la sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare, precum și reducerea disfuncționalităților sistemelor cauzate de intentarea procedurii de insolvabilitate împotriva unui participant la aceste sisteme.

Articolul 2. Domeniul de aplicare a legii

Prezenta lege se aplică oricărui sistem definit în conformitate cu art.3 alin.(1) pct.17), oricărui participant la un astfel de sistem, precum și garanțiilor constituite în legătură cu participarea la un sistem sau cu operațiunile Băncii Naționale a Moldovei în cadrul exercitării atribuțiilor sale de bancă centrală.

Articolul 3. Noțiuni principale

(1) În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1) *agent de decontare* – entitate care pune la dispoziția instituțiilor și/sau a contrapărții centrale participante la sistem conturi de decontare prin care sînt decontate ordinele de plată și/sau ordinele de transfer din sistem și, după caz, acordă credite acestor instituții și/sau contrapărții centrale, în scopul decontării;

2) *casă de compensare (clearing)* – entitate care răspunde de calcularea poziției nete a instituțiilor, o eventuală contraparte centrală și/sau un eventual agent de decontare;

3) *cont de decontare* – un cont deschis la banca centrală, la un agent de decontare sau la o contraparte centrală, utilizat pentru depozitarea de mijloace bănești sau instrumente financiare, precum și pentru decontarea tranzacțiilor dintre participanții la un sistem;

4) *contraparte centrală* – entitate care se interpune între instituțiile participante la un sistem și care acționează ca partener exclusiv al acestor instituții în ceea ce privește ordinele lor de plată/ordinele lor de transfer;

5) *entitate garantată public* – entitate de drept public sau privat ale cărei obligații sînt garantate de stat conform legii;

6) *garanție* – orice activ care poate fi valorificat, inclusiv mijloace bănești, instrumente financiare sau creanțe pecuniare (creanțe care decurg din contractele în temeiul cărora băncile, inclusiv băncile centrale, acordă credite), constituite ca obiect al unor contracte de gaj, repo sau al unor acorduri similare, în scopul garantării eventualelor drepturi și obligații apărute în legătură cu participarea la un sistem sau care se constituie în favoarea Băncii Naționale a Moldovei;

7) *instituție* – oricare dintre următoarele entități care participă la un sistem și care este obligată să execute obligațiile financiare rezultate din ordinele de plată/ordinele de transfer în cadrul respectivului sistem:

a) o bancă, astfel cum este definită în [Legea nr.202/2017](#) privind activitatea băncilor;

b) o societate de investiții, astfel cum este definită în [Legea nr.171 din 11 iulie 2012](#) privind piața de capital;

c) orice întreprindere cu sediul în străinătate care desfășoară activități permise băncilor și societăților de investiții;

d) autorități publice și entități garantate public;

e) o societate de plată sau o societate emitentă de monedă electronică, astfel cum sunt definite în [Legea nr.114/2012](#) cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;

8) *instrumente financiare* – instrumente prevăzute la art.4 alin.(1) din [Legea nr.171 din 11 iulie 2012](#) privind piața de capital;

9) *compensare* – conversie într-o singură creanță netă sau obligație netă a creanțelor și a obligațiilor rezultate din ordinele de plată și/sau ordinele de transfer, pe care unul sau mai mulți participanți le emit în beneficiul unuia sau al mai multor participanți sau le primesc de la unul ori mai mulți participanți, avînd ca rezultat faptul că numai o singură creanță netă poate fi exigibilă și numai o singură obligație netă este datorată;

10) *ordin de plată* – instrucțiune dată de un participant de a pune la dispoziția unui destinatar o sumă de bani, prin înregistrarea acesteia în registrele unei bănci, ale băncii centrale, ale unei contrapărți centrale sau ale unui agent de decontare, sau orice instrucțiune care antrenează asumarea sau executarea unei obligații de plată, așa cum este aceasta definită de regulile de funcționare a sistemului;

11) *ordin de transfer* – instrucțiune dată de un participant de a transfera dreptul de proprietate sau orice alt drept asupra unuia sau mai multor instrumente financiare prin înscrierea în registrul de evidență a acestora sau prin orice altă modalitate;

12) *operator de sistem* – entitate sau entități responsabile din punct de vedere juridic de funcționarea unui sistem. Un operator de sistem poate acționa în calitate de agent de decontare, contraparte centrală sau casă de compensare (clearing);

13) *participant* – instituție, contraparte centrală, agent de decontare, casă de compensare (clearing) sau operator de sistem. În conformitate cu regulile sistemului, același participant poate acționa în calitate de contraparte centrală, de agent de decontare sau de casă de compensare (clearing) ori poate desfășura parțial sau integral aceste activități;

14) *participant indirect* – instituție, contraparte centrală, agent de decontare, casă de compensare (clearing) sau operator de sistem care are o relație contractuală cu un participant la sistem care execută ordine de plată și/sau ordine de transfer și în temeiul căreia participantul indirect poate transmite ordine de plată și/sau ordine de transfer în sistemul respectiv, cu condiția ca participantul indirect să fie cunoscut operatorului de sistem;

15) *procedură de insolvență* – orice procedură prevăzută de legislație care urmărește fie lichidarea unui participant, fie restructurarea sa, dacă această măsură implică suspendarea sau limitarea plăților ori transferurilor;

16) *risc sistemic* – riscul ca neîndeplinirea obligațiilor ce revin unui participant sau administratorului sistemului din calitatea de participant la un sistem să determine alți participanți și/sau administratorul sistemului să nu își poată îndeplini obligațiile atunci când acestea devin scadente, generând eventuale efecte de contagiune, care ar amenința stabilitatea sau încrederea în sistemul financiar;

17) *sistem* – aranjament formal care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) este încheiat între 3 sau mai mulți participanți, alții decît operatorul de sistem al aceluși sistem, un posibil agent de decontare, o posibilă contraparte centrală, o posibilă casă de compensare (clearing) sau un posibil participant indirect și are reguli comune și proceduri standardizate pentru clearing, realizat prin intermediul unei contrapărți centrale sau al altei entități, și/sau pentru executarea ordinelor de plată și/sau ordinelor de transfer între participanți;

b) este guvernat de legea Republicii Moldova, dacă cel puțin unul dintre participanți își are sediul în Republica Moldova;

c) este desemnat de Banca Națională a Moldovei ca sistem după ce se asigură că normele de funcționare a sistemului sînt adecvate.

Un aranjament încheiat între operatorii unor sisteme interoperabile nu constituie un sistem;

18) *sisteme interoperabile* – două sau mai multe sisteme ai căror operatori de sistem au încheiat acorduri în temeiul cărora este posibilă executarea ordinelor de plată și/sau a ordinelor de transfer dintr-un sistem în altul;

19) *zi lucrătoare* – interval de timp în care au loc decontările din timpul zilei și din timpul nopții și

cuprinde toate evenimentele survenite în timpul unui ciclu de activitate a unui sistem.

(2) Pentru prevenirea riscului sistemic, prin derogare de la prevederile alin.(1) pct.17), dacă este cazul, poate fi desemnat ca sistem care intră sub incidența prezentei legi un aranjament formal între doi participanți, alții decât un posibil agent de decontare, o posibilă contraparte centrală, o posibilă casă de compensare (clearing) sau un posibil participant indirect.

(3) Depozitarul central unic al valorilor mobiliare obține calitatea de operator de sistem și administrează sisteme de plăți și de decontare de la data intrării în vigoare a deciziei privind inițierea activității Depozitarului central, emisă de Banca Națională a Moldovei în conformitate cu art.21 alin.(4) din [Legea nr.234/2016](#) cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare.

[Art.3 modificat prin [Legea nr.292 din 19.10.2023](#), în vigoare 21.10.2023]

[Art.3 modificat prin [Legea nr.32 din 27.02.2020](#), în vigoare 02.05.2020]

[Art.3 modificat prin [Legea nr.58 din 06.04.2017](#), în vigoare 14.04.2017]

Articolul 4. Interdicții privind sechestrarea conturilor deschise în cadrul sistemului

Conturile participanților deschise în sistemele care intră sub incidența prezentei legi nu cad sub incidența niciunui act juridic, administrativ sau a altui act ori a unui proces de blocare, restricționare sau sechestrare a acestor conturi în scopul de a aplica o penalitate ori de a îndeplini o hotărâre judecătorească, o altă decizie judiciară, arbitrală, administrativă sau oricare altă decizie ori în scopul de a asigura disponibilitatea acestor conturi pentru aplicarea sau îndeplinirea oricărei hotărâri sau decizii viitoare.

Articolul 5. Acceptarea ca probă în justiție

Probele privind existența, conținutul, momentul intrării în sistem a ordinului de plată/ordinului de transfer, irevocabilitatea, precum și executarea în cadrul sistemelor de plăți sau de decontare a instrumentelor financiare, pot fi acceptate în justiție în toate cauzele civile, comerciale, penale sau administrative referitoare la sistem, la participanții la sistem sau la orice terțe părți, în formă scrisă sau pe un suport durabil care asigură trasabilitatea acestora, în format electronic sau optic, inclusiv în forma imprimată a acestor documente electronice sau optice.

Capitolul II

COMPENSAREA ȘI ORDINELE DE PLATĂ/DE TRANSFER

Articolul 6. Caracterul definitiv al decontărilor

(1) Ordinele de plată și/sau ordinele de transfer și compensarea sînt valabile, produc efecte juridice și sînt opozabile terților chiar și în cazul intentării procedurii de insolvență împotriva unui participant (în sistemul în cauză sau într-un sistem interoperabil), cu condiția ca ordinele de plată și/sau de transfer să fi fost introduse în sistem înainte de momentul intentării procedurii de insolvență, astfel cum este definit la art.9 alin.(1).

(2) Prevederile alin.(1) se aplică chiar și în cazul intentării procedurii de insolvență împotriva operatorului unui sistem interoperabil care nu este participant.

(3) Dacă ordinele de plată și/sau ordinele de transfer sînt introduse în sistem după momentul intentării procedurii de insolvență și sînt executate, astfel cum este stabilit prin regulile sistemului, în cursul zilei lucrătoare în care a fost intentată procedura, aceste ordine de plată și/sau de transfer își produc efectele juridice și sînt opozabile terților cu condiția ca operatorul de sistem să poată dovedi că în momentul în care ordinele de plată și/sau ordinele de transfer au devenit irevocabile nu a cunoscut și nici nu trebuia să cunoască faptul că s-a intentat procedura de insolvență.

(4) Niciun act legislativ sau act subordonat legii, nicio uzanță privind anularea contractelor și a tranzacțiilor încheiate înaintea momentului intentării procedurii de insolvență, astfel cum este definit la art.9 alin.(1), nu poate conduce la anularea compensării.

(5) Momentul intrării unui ordin de plată și/sau a ordinului de transfer în sistem este definit prin regulile sistemului.

(6) În cazul sistemelor interoperabile, fiecare sistem va stabili, în propriile reguli de sistem,

momentul intrării în sistem a unui ordin de plată/ordin de transfer, astfel încât să asigure, pe cât posibil, coordonarea în această privință a regulilor tuturor sistemelor interoperabile în cauză. În cazul în care nu există dispoziții prevăzute expres în regulile tuturor sistemelor care fac parte din sistemele interoperabile în cauză, regulile unui sistem cu privire la momentul intrării ordinelor de plată/ordinelor de transfer nu sînt afectate de niciuna dintre regulile celorlalte sisteme cu care acesta este interoperabil.

Articolul 7. Utilizarea mijloacelor bănești sau a instrumentelor financiare disponibile în conturile participantului pentru îndeplinirea obligațiilor participantului față de sistem

(1) În cazul în care a fost intentată procedura de insolabilitate împotriva unui participant sau a unui operator al unui sistem interoperabil, mijloacele bănești sau instrumentele financiare disponibile în contul de decontare al respectivului participant pot fi folosite pentru îndeplinirea obligațiilor participantului față de sistem sau față de un sistem interoperabil, în principal pentru îndeplinirea oricărei obligații rezultate în urma compensării în ziua lucrătoare în care a fost intentată procedura de insolabilitate, făcînd posibilă decontarea finală.

(2) Facilitatea de credit aferentă sistemului poate fi utilizată în ziua lucrătoare în care a fost intentată procedura de insolabilitate împotriva unui participant, în limitele garanțiilor constituite în acest scop, pentru îndeplinirea obligațiilor participantului față de sistem sau față de un sistem interoperabil.

Articolul 8. Irevocabilitatea ordinelor de plată și/sau a ordinelor de transfer

(1) Un ordin de plată și/sau un ordin de transfer nu poate fi revocat de către un participant la sistem sau de către un terț din momentul stabilit prin regulile sistemului respectiv.

(2) În cazul sistemelor interoperabile, fiecare sistem va stabili, în propriile reguli de sistem, momentul irevocabilității ordinelor de plată și/sau ordinelor de transfer, astfel încât să asigure, pe cât posibil, coordonarea în această privință a regulilor tuturor sistemelor interoperabile în cauză. Cu excepția cazului în care regulile tuturor sistemelor care fac parte din sistemele interoperabile în cauză prevăd expres contrariul, regulile unui sistem cu privire la momentul irevocabilității ordinelor de plată și/sau ordinelor de transfer nu sînt afectate de niciuna dintre regulile celorlalte sisteme cu care acesta este interoperabil.

Capitolul III

PREVEDERI REFERITOARE LA PROCEDURA DE INSOLVABILITATE

Articolul 9. Momentul intentării procedurii de insolabilitate

(1) În sensul prezentei legi, se consideră moment al intentării procedurii de insolabilitate pentru instituțiile autohtone, cu excepția celor menționate la art.3 alin.(1) pct.7) lit.d), momentul în care instanța judecătorească sau Banca Națională a Moldovei adoptă hotărîrea de intentare a procedurii de insolabilitate prevăzute la art.3 pct.15).

(2) Autoritatea competentă indicată la alin.(1) este obligată să comunice imediat, prin fax, telefonogramă sau poștă electronică, această hotărîre Băncii Naționale a Moldovei și Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Obligația de notificare a fiecărei autorități menționate se consideră îndeplinită numai dacă autoritatea care a expediat notificarea a primit confirmarea de primire a hotărîrii.

(3) Banca Națională a Moldovei va comunica imediat, prin fax, telefonogramă sau poștă electronică, tuturor operatorilor sistemelor desemnate în conformitate cu prezenta lege hotărîrea adoptată în conformitate cu alin.(1).

(4) Banca Națională a Moldovei va încheia acorduri de cooperare cu autoritățile relevante ale statului în care participanții străini la sistemele desemnate în conformitate cu prezenta lege își au sediul, în scopul de a fi informată, în timp util, cu privire la orice procedură de insolabilitate intentată împotriva acestor participanți. În sensul prezentei legi, moment al intentării procedurii de insolabilitate pentru instituțiile din străinătate se consideră momentul în care autoritatea străină relevantă informează Banca Națională a Moldovei. Banca Națională a Moldovei va proceda în conformitate cu alin.(3) în ceea ce privește procedura de insolabilitate intentată împotriva participanților străini.

[Art.9 modificat prin [Legea nr.58 din 06.04.2017](#), în vigoare 14.04.2017]

Articolul 10. Neretroactivitatea efectelor intentării procedurii de insolvabilitate

(1) Intentarea procedurii de insolvabilitate împotriva unui participant nu are efect retroactiv asupra drepturilor și obligațiilor sale care decurg din participarea sa la sistem sau în legătură cu participarea sa la sistem înainte de momentul intentării procedurii de insolvabilitate, astfel cum este definit la art.9 alin.(1).

(2) Prevederile alin.(1) se aplică și în ceea ce privește drepturile și obligațiile unui participant la un sistem interoperabil sau ale unui operator al unui sistem interoperabil care nu este participant.

Articolul 11. Drepturile și obligațiile participantului la sistem

În cazul în care a fost intentată procedura de insolvabilitate împotriva unui participant la sistem, drepturile și obligațiile acestuia care apar ca rezultat al participării sale sau în legătură cu participarea sa la sistem se stabilesc de legea aplicabilă sistemului în cauză.

Articolul 12. Protejarea drepturilor deținătorilor de garanții față de efectele insolvabilității participantului furnizor de garanții

(1) Drepturile unui operator de sistem sau ale unui participant asupra garanțiilor care îi sînt furnizate în legătură cu un sistem ori cu orice sistem interoperabil, precum și drepturile Băncii Naționale a Moldovei în legătură cu garanțiile constituite în favoarea sa nu sînt afectate de intentarea procedurii de insolvabilitate împotriva:

- a) participantului la sistem sau la un sistem interoperabil;
- b) operatorului unui sistem interoperabil care nu este participant;
- c) contrapărții Băncii Naționale a Moldovei;
- d) oricărei terțe părți care a constituit garanțiile.

(2) Garanțiile prevăzute la alin.(1) pot fi executate în scopul realizării drepturilor garantate în conformitate cu legislația aplicabilă contractelor de garanție financiară.

(3) Atunci cînd un operator de sistem a oferit o garanție unui alt operator de sistem în legătură cu un sistem interoperabil, drepturile respectivului operator de sistem asupra acelei garanții nu sînt afectate de procedura de insolvabilitate deschisă împotriva operatorului de sistem beneficiar al garanției.

(4) În cazul în care instrumentele financiare (inclusiv drepturile asupra instrumentelor financiare) sînt constituite ca garanții în favoarea participanților, operatorilor de sistem și/sau Băncii Naționale a Moldovei, potrivit alin.(1), iar dreptul acestora (sau cel al oricărui mandatar, agent sau terț care acționează în numele și pe contul lor) asupra instrumentelor financiare este înregistrat legal într-un registru, un cont sau sistem de depozitare centralizat al Republicii Moldova sau al unui stat membru al Uniunii Europene, stabilirea drepturilor deținătorilor respectivelor garanții este reglementată, după caz, de legea Republicii Moldova sau de legea statului membru al Uniunii Europene pe al cărui teritoriu a fost efectuată înregistrarea acestor drepturi.

Capitolul IV

DESEMNAREA ȘI SUPRAVEGHEREA SISTEMELOR

Articolul 13. Autorități de supraveghere și împuternicirile acestora

(1) Banca Națională a Moldovei, conform competențelor legale, desemnează sistemele, astfel cum sînt definite la art.3 alin.(1) pct.17), care intră sub incidența prezentei legi, prin emiterea unei decizii care se comunică de îndată sistemului desemnat prin fax, telefonogramă sau poștă electronică și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Banca Națională a Moldovei menține și actualizează pe pagina sa web oficială registrul sistemelor desemnate în conformitate cu prezenta lege.

(3) Banca Națională a Moldovei supraveghează permanent sistemele de decontare a instrumentelor financiare conform competențelor legale și urmărește respectarea prevederilor prezentei legi în cadrul sistemelor care intră sub incidența acestora.

(4) Pentru încălcarea prevederilor prezentei legi, Banca Națională a Moldovei poate aplica

sanctiuni în conformitate cu prevederile art.75–75² din [Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995](#) cu privire la Banca Națională a Moldovei.

[Art.13 modificat prin [Legea nr.292 din 19.10.2023](#), în vigoare 21.10.2023]

[Art.13 modificat prin [Legea nr.58 din 06.04.2017](#), în vigoare 14.04.2017]

Articolul 14. Cerințe privind comunicarea participanților

Fiecare operator al unui sistem desemnat de către Banca Națională a Moldovei în conformitate cu prevederile art.13 este obligat să comunice acestora participanții la sistem, inclusiv participanții indirecti și operatorii de sisteme interoperabile care nu sînt participanți, precum și orice schimbare cu privire la aceștia.

[Art.14 modificat prin [Legea nr.58 din 06.04.2017](#), în vigoare 14.04.2017]

Articolul 15. Oferirea informațiilor

O instituție va oferi gratuit, la cerere, oricărei persoane care justifică un interes legitim informații referitoare la sistemele la care această instituție participă și la principalele reguli de funcționare a acestor sisteme în termen de cel mult 15 zile de la data primirii cererii.

Capitolul V

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 16. Compatibilitatea cu legislația comunitară

Prezenta lege transpune art.1–10 din Directiva 98/26/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 1998 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a titlurilor de valoare, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 166 din 11 iunie 1998, și este compatibilă cu aceasta.

Articolul 17. Intrarea în vigoare

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 6 luni de la data publicării.

(2) Guvernul, pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege și va adopta actele normative necesare pentru implementarea acesteia.

(3) Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare vor aduce actele lor normative în concordanță cu prezenta lege pînă la intrarea în vigoare a acesteia.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Andrian CANDU

Nr.183. Chișinău, 22 iulie 2016.